

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3737/2567

บริษัท ร.โจทก์ นางสาว ว. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 18, ป.วิ.พ. มาตรา 229,
พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตาม พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 18 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้การฟ้องคดีของผู้บริโภคได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง แต่ไม่รวมถึงความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด ดังนั้น คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่กำหนดให้จำเลยที่ 2 ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ จึงเป็นความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมที่จำเลยที่ 2 ผู้อุทธรณ์ต้องวางเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งพร้อมอุทธรณ์ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 229 ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 อย่างไรก็ดี ป.วิ.พ. มาตรา 229 เป็นบทบัญญัติที่มุ่งประสงค์ให้คู่ความฝ่ายที่แพ้คดีที่ประสงค์จะอุทธรณ์ต้องรับผิดชอบค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งก่อนด้วยการวางเงินต่อศาลเพื่อเป็นหลักประกันต่อคู่ความฝ่ายที่ชนะคดีว่าหากคดีถึงที่สุดโดยคู่ความฝ่ายนั้นยังคงชนะคดีก็สามารถได้รับชำระหนี้ค่าธรรมเนียมที่วางต่อศาลได้โดยไม่ต้องบังคับคดี ดังนั้น การวางเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายตามมาตรา 229 จึงเป็นเงื่อนไขประกอบการพิจารณาของศาลชั้นต้นว่าจะรับอุทธรณ์หรือไม่ แต่มาตรา 229 ไม่ใช่บทบัญญัติเด็ดขาดว่าหากผู้อุทธรณ์มิได้นำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นมาวางพร้อมกับอุทธรณ์แล้ว ศาลต้องมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ทันทีที่ไม่ ศาลสามารถใช้ดุลพินิจพิจารณาเป็นกรณีไปเพื่อความเป็นธรรมว่าสมควรที่จะให้โอกาสผู้อุทธรณ์ที่มิได้นำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายนำเงินดังกล่าวมาวางศาลภายในกำหนดหรือสมควรมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์โดยไม่ให้โอกาสก็ได้ ที่จำเลยที่ 2 อุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องขอพิจารณาคดีใหม่ แม้มิใช่เป็นอุทธรณ์ที่ได้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้นโดยตรง แต่ถ้าหากศาลอุทธรณ์ภาค 6 เห็นว่า จำเลยที่ 2 มิได้จงใจขาดนัดยื่นคำให้การและมีคำสั่งอนุญาตให้พิจารณาคดีใหม่ตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 ก็ทำให้คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่พิพากษาให้จำเลยที่ 2 ชำระเงินแก่โจทก์เป็นอันต้องถูกเพิกถอนไป อุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 จึงเท่ากับเป็นการอุทธรณ์ให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้น การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 โดยที่มิได้แจ้งให้จำเลยที่ 2 วางเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งก่อนจึงเป็นการสั่งรับอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 โดยผิดหลงเช่นนี้ จำเลยที่ 2 ย่อมเข้าใจว่าตนได้ปฏิบัติตามกฎหมายถูกต้องแล้ว กรณีไม่อาจถือได้ว่าจำเลยที่ 2 จงใจไม่วางเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจึงเห็นสมควรให้โอกาสจำเลยที่ 2 นำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แทนแก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมาวางศาลให้ถูกต้องครบถ้วนก่อน คำสั่งของศาลชั้นต้นที่สั่งรับอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 โดยที่จำเลยที่ 2 ยังมีได้วางเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แทนแก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งจึงไม่ชอบ และยังไม่มียุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 ให้ต้องพิจารณาว่าเป็นอุทธรณ์ที่ชอบหรือไม่ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 วินิจฉัยว่าอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 เป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและยกอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 จึงไม่ชอบ

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ 1 ชำระเงิน 434,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 29 มิถุนายน 2563) เป็นต้นไปจนกว่าชำระเสร็จ แก่โจทก์ หากจำเลยที่ 1 ไม่ชำระ ให้จำเลยที่ 2 และที่ 3 ชำระแทน กับให้จำเลยทั้งสามร่วมกันใช้ ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ เฉพาะค่าขึ้นศาลให้ใช้แทนตามทุนทรัพย์ที่โจทก์ชนะคดี โดยกำหนด ค่าทนายความ 3,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้เป็นพับ ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก จำเลยที่ 2 ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่อ้างว่า จำเลยที่ 2 มิได้จงใจขาดนัดยื่นคำให้การ จำเลยที่ 2 ได้ ย้ายไปจากที่อยู่ตามที่ส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องมานานแล้ว จึงไม่ทราบว่าจะถูกโจทก์ฟ้อง ทำให้ไม่มีโอกาสต่อสู้คดี การส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องจึงไม่ชอบ หากจำเลยที่ 2 ได้ต่อสู้คดี มีโอกาสชนะคดีโจทก์ได้ เพราะโจทก์ประมูลขายทอดตลาดรถยนต์ที่เช่าซื้อในราคาต่ำกว่า ท้องตลาดจึงไม่เหมาะสม เป็นการไม่ปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2555 ข้อ 5 (4) โดย เคร่งครัด ไม่สุจริต ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จำเลยที่ 2 จึงไม่ต้องรับผิดชอบในค่าขาดราคาแก่โจทก์ โจทก์ ยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นได้สวนแล้ว มีคำสั่งให้ยกคำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ จำเลยที่ 2 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 6 แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษายกอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 จำเลยที่ 2 ยื่นอุทธรณ์โดยได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจึงไม่มีค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ที่จะคืนให้ ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ จำเลยที่ 2 ฎีกา โดยศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคอนุญาตให้ ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภควินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 2 ว่า การ ยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ ผู้อุทธรณ์ต้องนำเงิน ค่าฤชาธรรมเนียมใช้แทนตามคำพิพากษามาวางศาลพร้อมอุทธรณ์หรือไม่ เห็นว่า ตาม พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 18 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้การฟ้องคดี ของผู้บริโภคได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวง แต่ไม่รวมถึงความรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมใน ขั้นที่สุด ดังนั้น คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่กำหนดให้จำเลยที่ 2 ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ จึง เป็นความรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมที่จำเลยที่ 2 ผู้อุทธรณ์ต้องวางเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้ แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งพร้อมอุทธรณ์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 229 ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 มิใช่กรณีที่ได้รับยกเว้นดังที่ จำเลยที่ 2 ฎีกา ฎีกาของจำเลยที่ 2 ฟังไม่ขึ้น แต่อย่างไรก็ดี ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ แพ่ง มาตรา 229 เป็นบทบัญญัติที่มุ่งประสงค์ให้คู่ความฝ่ายที่แพ้คดีที่ประสงค์จะอุทธรณ์ต้อง รับผิดชอบค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งก่อนด้วยการวางเงินต่อศาลเพื่อ เป็นหลักประกันต่อคู่ความฝ่ายที่ชนะคดีว่า หากคดีถึงที่สุดโดยคู่ความฝ่ายนั้นยังคงชนะคดีก็ สามารถได้รับชำระหนี้ค่าธรรมเนียมที่วางต่อศาลได้โดยไม่ต้องบังคับคดี ดังนั้น การวางเงิน ค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตามมาตรา 229 จึงเป็นเงื่อนไขประกอบ การพิจารณาของศาลชั้นต้นว่าจะรับอุทธรณ์หรือไม่ หากศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์ทั้งที่ผู้อุทธรณ์ มิได้วางเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง คำสั่งรับอุทธรณ์ย่อมไม่ชอบ และไม่มี อุทธรณ์ให้ต้องวินิจฉัยว่าเป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชอบหรือไม่ ทั้งมาตรา 229 ก็มีใช้บทบัญญัติบังคับ เด็ดขาดว่า หากผู้อุทธรณ์มิได้นำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายตามคำพิพากษา ศาลชั้นต้นมาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์แล้ว ศาลต้องมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ทันทีไม่ แต่เป็น บทบัญญัติให้ศาลใช้ดุลพินิจพิจารณาเป็นกรณีไปเพื่อความเป็นธรรมว่าสมควรที่จะให้โอกาสผู้

อุทธรณ์ที่มีได้นำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งนำเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวมาวางศาลภายในกำหนด หรือสมควรมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์โดยไม่ให้อีกฝ่ายหนึ่งได้ ที่จำเลยที่ 2 อุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ แม้มิใช่เป็นอุทธรณ์ที่ได้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้นโดยตรง แต่ถ้ามหากศาลอุทธรณ์ภาค 6 เห็นว่า จำเลยที่ 2 มิได้จงใจขาดนัดยื่นคำให้การ และมีคำสั่งอนุญาตให้พิจารณาคดีใหม่ตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 ก็จะทำให้คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่พิพากษาให้จำเลยที่ 2 ชำระเงินแก่โจทก์ เป็นอันต้องถูกเพิกถอนไป อุทธรณ์คำสั่งของจำเลยที่ 2 จึงเท่ากับเป็นการอุทธรณ์ให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้น การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้รับอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 โดยที่มิได้ให้จำเลยที่ 2 วางเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งก่อน จึงเป็นการสั่งรับอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 โดยผิดหลง เช่นนี้ จำเลยที่ 2 ย่อมเข้าใจได้ว่าตนได้ปฏิบัติตามกฎหมายถูกต้องแล้ว กรณีไม่อาจถือได้ว่าจำเลยที่ 2 จงใจไม่วางเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจึงเห็นสมควรให้อีกฝ่ายหนึ่งนำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมาวางศาลให้ถูกต้องครบถ้วนก่อน คำสั่งศาลชั้นต้นที่สั่งรับอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 โดยที่จำเลยที่ 2 ยังมีได้วางเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งจึงไม่ชอบ และยังไม่เป็นอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 ให้ต้องพิจารณาว่าเป็นอุทธรณ์ที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 วินิจฉัยว่าอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 เป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและยกอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 จึงไม่ชอบ พิพากษายกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 6 และยกคำสั่งศาลชั้นต้นที่รับอุทธรณ์ของจำเลยที่ 2 ให้ส่งสำนวนคืนศาลชั้นต้นเพื่อแจ้งให้จำเลยที่ 2 วางเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งก่อนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 229 ภายในระยะเวลาที่ศาลชั้นต้นกำหนด และให้ศาลชั้นต้นดำเนินการตามมาตรา 232 ต่อไป ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

สมชาย อุดมศรีสำราญ · ชาญณรงค์ ปราณจิตต์ · ทวีศักดิ์ อุณาพรรัตนกุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3737/2567>